

Erityisasiantuntija Antti Wemberg

Ehdotus valtioneuvoston asetuksen muutoksesta moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista

1 Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetus moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista 883/2022, jäljempänä polttoaineiden laatuasetus, ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksen muutoksella päivitettäisiin polttoaineiden, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuun koskevat säännökset ja velvoitteet ajan tasalle liittyen EU polttoaineen laatudirektiivin kansalliseen toimeenpanoon. Ehdotuksessa tehtäisiin teknisiä muutoksia sääntelyyn, joka koskee polttoaineen laatua ja päivitettäisiin viittaukset vastaamaan ajantasaisia CEN-standardeja polttoaineen laatua koskevan direktiivin mukaisina.

Asetuksen muuttaminen ei muuttaisi asetuksen mukaisia viranomaisten vastuita tai roolia. Suomen ympäristökeskus vastaa muun muassa polttoainenäytteiden raportoinnista EU-komissiolle sekä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä vaatimusten-vastaisuustilanteissa. Tullin roolia näytteenotosta vastaavana tahona sekä näytteiden analysoijana ei niin ikään muutettaisi.

Asetuksen muutos annettaisiin ympäristönsuojelulain 216 §:n 2 momentin nojalla. Asetuksen muutoksen on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

2 Yleisperustelut

2.1. Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/70/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 1998, bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta, jäljempänä polttoaineiden laatudirektiivi, on toimeenpantu polttoaineiden laadunvalvonnan osalta valtioneuvoston asetuksella 883/2022 moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista. Polttoaineen laatudirektiivin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja biopolttoaineiden käyttöä koskevat velvoitteet on toimeenpantu kansallisesti lailla 170/2018 eräiden polttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä (KHK-laki).

Polttoaineiden laatuasetuksen muutoksen tarve koskee polttoaineiden laatudirektiivin (98/70/EY) muutoksen (EU) 2023/2413 täytäntöönpanoa. Polttoaineen laatudirektiivin sisältämät kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja biopolttoaineiden käyttöä koskevat velvoitteet poistettiin direktiivistä tavoitteena virtaviivaistaa liikenteen polttoaineiden hiilestä irtautumisen velvoitteet ja välttää niitä koskevan sääntelyn päällekkäisyys. Direktiivimuutoksen

polttoaineen laatua koskevat vaatimukset muuttuivat eräiden yksityiskohtien osalta, ja polttoaineiden laatuasetuksen muutostarve on luonteeltaan tekninen. Muutokset koskevat dieselpolttoaineen rasvahappoetyyliesterin (FAME) pitoisuusvaatimuksia, kevyen polttoöljyn rikkipitoisuutta sekä viittauksia eräisiin CEN-standardeihin. Standardit toistavat laatudirektiivissä asetetut vaatimukset täydentäen direktiiviä käytännön kannalta tärkeillä lisäparametreilla.

(EU) 2023/2413 täytäntöönpano koskee pääosin RED III-direktiivin toimeenpanoa kansallisesti ns. jakeluvelvoitelakina ja tämä kokonaisuus on toimeenpantu erikseen työ- ja elinkeinoministeriössä. Tämän täytäntöönpanon yhteydessä myös polttoaineiden kasvihuonekaasuja koskeva ”KHK-laki” (170/2018) kumottiin YM:n esittelyluvalla 1.1.2025 voimaan tullessa laissa 844/2024.

2.2. Nykytila

Polttoaineiden laatuasetuksessa säädetään erilaisia vaatimuksia lyijylliselle ja lyijyttömälle moottoribensiinille, dieselöljylle ja muille nestemäisille polttoaineille. Asetuksella on toimeenpantu direktiivin 98/70/EY polttoaineen laatua koskevat määräykset.

2.3. Keskeiset ehdotukset

Voimassa olevan asetuksen 1–4 §, 7–9 § ja 11–14 § eivät muutu. Edellä mainittuja säännöksiä ei ole tarpeen muuttaa, ja niitä koskevat perustelut valtioneuvoston asetuksen liitteenä 883/2022 olevassa muistiossa ovat edelleen paikkansa pitäviä ja ajan tasalla.

2.4. Säännöskohtaiset perustelut

5 §. Dieselpolttoöljyn laatuvaatimukset. Pykälässä lisätyllä 2 momentilla toimenpannaan polttoaineen laatudirektiivin mukainen aiempaa vaativampi velvoite. Ennen direktiivimuutosta jäsenvaltiot voivat vaatia sellaisen dieselin markkinoille saattamisen, jonka rasvahapon metyyliesterin (FAME) pitoisuus on yli 7 prosenttia. Direktiiviä muutettiin siten, että jäsenvaltioiden on vaadittava polttoaineen toimittajia saattamaan markkinoille dieseliä, jossa rasvahappoetyyliesterin (FAME) pitoisuus on korkeintaan 7 prosenttia.

Asetuksen 5 § 2 momentilla vaatimuksia täsmennetään uudistetun direktiivin mukaiseksi. Voimassa oleva asetus viittaa liitteen taulukon II mukaisiin laatuvaatimuksiin ilman, että polttoaineen toimittajia vaaditaan saattamaan markkinoille edellä mainittua dieseliä.

6 §. Muiden nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuusvaatimus. Pykälässä rajoitetaan liikkuvissa työkoneissa käytettävien kaasuoilyjen suurimman sallitun rikkipitoisuuden 10 mg:aan/kg (sama kuin tieliikenteen dieselillä). 2 momentin vaatimus rikkipitoisuudesta on vanhentunut. Asetus on aiemman polttoainedirektiivin 4 artiklan mukainen, missä sallittiin kaasuoilyjen korkeammat rikkipitoisuudet ennen 1. tammikuuta 2011 ja vähäisen kontaminaation toimitusketjussa (enintään 20 mg/kg) 1. tammikuuta 2011 jälkeen. Uudistetussa direktiivissä tämä sisältö on poistettu. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan voimassa olevaa direktiiviä ja 2 momentti poistettavaksi.

10 §. Määrittäminen menetelmät, laaduntarkkailujärjestelmä ja näytteenotto. Pykälässä viitataan korvattuihin standardiversioihin EN 228:2012 ja EN 590:2013. Ehdotetaan asetuksen muuttamista vastaamaan direktiivin viittaamiin ajantasaisiin standardeihin EN 228:2012+A1:2017 ja EN 590:2013+A1:2017. Pykälässä viitataan myös standardeihin EN 14274:2013 ja EN 14275:2013, jotka ovat ajan tasalla.

Liite. Taulukko I. Taulukon alaviitteessä viitataan korvattuihin standardiversioihin EN 228:2012 ja EN ISO 4259:2006. Ehdotetaan asetuksen muuttamista vastaamaan direktiivin viittaamiin ajantasaisiin standardeihin EN 228:2012+A1:2017 ja EN 4259-1:2017/A1:2021

Liite. Taulukko II. Rasvahapon metyyliesterit (FAME) maksimiarvona on taulukossa 7,0 % v/v. Taulukko vastaa polttoainedirektiivin liitteen II taulukkoa. Direktiiviuudistuksessa maksimiarvoa muutettiin arvoon 10,0 % v/v. Ehdotetaan asetuksen liitteen taulukon arvoa muutettavaksi arvoon 10,0 % v/v voimassa olevan polttoainedirektiivin mukaisesti.

Taulukon alaviitteessä viitataan korvattuihin standardiversioon EN ISO 4259:2006. Ehdotetaan asetuksen muuttamista vastaamaan direktiivin viittaamaan ajantasaiseen standardiin EN 4259-1:2017/A1:2021

3 Ehdotuksen vaikutukset

3.1. Keskeiset vaikutukset

Ehdotuksen muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Vaatimusta polttoaineen toimittajia saattamaan markkinoille dieseliä, jossa rasvahappoetyyliesterin (FAME) pitoisuus on korkeintaan 7 prosenttia, sovelletaan käytännössä polttoaineen jakelussa. Saatavilla oleva dieselpolttoaine täyttää tämän vaatimuksen. Ehdotuksessa liitteen taulukkoon II muutettava rasvahappoetyyliesterin (FAME) maksimipitoisuus arvoksi 10 % v/v mahdollistaa voimassa olevaa asetusta korkeamman bio-osuuden dieselpolttoaineessa. Standardiversioiden kirjaaminen asetukseen ajantasaisena täsmentää noudatettavien vaatimusten sisältöä. Raportoinnit EU:lle tehdään komission ohjeiden ja dokumenttien mukaisesti, jolloin ajantasaiset standardit ovat olleet käytössä. Muutos kansallisiin säädöksiin yhdenmukaistaa käytäntöjä.

3.2. Vaikutukset viranomaisiin

Asetuksen muuttaminen ei muuttaisi asetuksen mukaisia viranomaisten vastuita tai roolia.

4 Ehdotuksen valmistelu ja lausuntopalaute

Ehdotusta on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.

5 Asetuksen voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan marraskuussa 2025.